

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۳۰۱ / ۱۱۲ / ۱۲۸۱



وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
شعبه کتابخانه و اسناد
تهران

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده علوم انسانی

رساله دوره دکتری جغرافیا (گرایش برنامه‌ریزی شهری)

تحلیل عوامل تأثیر گذار بر توسعه فیزیکی و ساخت اجتماعی - فضایی شهر

مورد: شهر سبزوار

یعقوب زنگنه چکنی

استاد راهنما

دکتر حسین شکویی

۵۳۴۲ ع

اساتید مشاور

دکتر محمد اجزاء شکوهی

دکتر اکبر پرهیزکار

تاییدیه اعضای هیئت داوران حاضر در جلسه دفاع از رساله دکتری

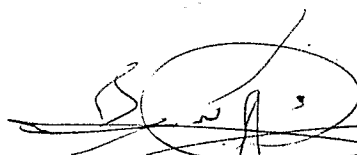
اعضای هیئت داوران نسخه نهایی رساله آقای یعقوب زنگنه چکنی تحت عنوان:


تحلیل عوامل تاثیر گذار بر توسعه فیزیکی و ساخت اجتماعی - فضایی شهر


مورد شهر سبزوار


را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه دکتری پیشنهاد می کنند.


امضا	رتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اعضای هیئت داوران
------	-----------	--------------------	-------------------


	استاد	آقای دکتر حسین شکویی	۱- استاد راهنما:
----------------------------------------------------------------------------------	-------	----------------------	------------------


	استاد یار	آقای دکتر اکبر پرهیز گار	۲- استاد مشاور:
------------------------------------------------------------------------------------	-----------	--------------------------	-----------------

	استاد یار	آقای دکتر محمد اجزاء شکوهی	۳- استاد مشاور:
-------------------------------------------------------------------------------------	-----------	----------------------------	-----------------

	استاد	آقای دکتر سید رحیم مشیری	۴- استاد ناظر:
------------------------------------------------------------------------------------	-------	--------------------------	----------------

	استاد یار	آقای دکتر رحمت الله فرهودی	۵- استاد ناظر:
-------------------------------------------------------------------------------------	-----------	----------------------------	----------------

	استاد یار	آقای دکتر عبد الرضا افتخاری	۶- استاد ناظر:
-------------------------------------------------------------------------------------	-----------	-----------------------------	----------------

	استاد یار	آقای دکتر منوچهر فرج زاده	۷- استاد ناظر:
-------------------------------------------------------------------------------------	-----------	---------------------------	----------------

۸- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی: آقای دکتر اکبر پرهیز گار

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانش دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به مرکز نشر دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) ، عبارت ذیل را چاپ کند:

کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد/ نگارنده در رشته: جغرافیای انسانی است که در سال ۱۳۸۱ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی جناب آقای دکتر حسین شکویی و مشاوره: جناب آقای دکتر اکبر پرهیزکار و مشاوره: جناب آقای دکتر محمد اجزاء شکوهی از آن دفاع شده است».

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های نشریات دانشگاه تعداد یک در صد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به مرکز نشر دانشگاه اهدا کند دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصل کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل و جبه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶: اینجانب: یعقوب زنگنه چکنی دانشجوی رشته: جغرافیای انسانی مقطع: دکترا تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: یعقوب زنگنه

تاریخ و امضا:

تقدیم به

همسرفره‌یخته ام که ادامه تحصیل و انجام این تحقیق
را مدیون تشویق، صبر، فداکاری و همراهی او هستم.

تقدیر و تشکر

سپاس خدای را که توفیق تلاش درراه تحصیل علم و صبر و پشتکار لازم در انجام این تحقیق به من ارزانی داشت.

پس از حمد و سپاس پروردگار، بر حسب وظیفه بر خود فرض می دانم که از همه بزرگوارانی که در به ثمر رسیدن این پژوهش بنده را مرهون راهنمایی و مساعدت خود فرمودند، صمیمانه سپاسگزاری نمایم. هر چند ذکر نام همه این عزیزان در این مجال میسر نیست، اما نام بردن از اساتید ارجمندی که مسئولیت و زحمت اصلی هدایت این تحقیق را تقبل فرموده و بطور مستقیم از راهنماییها و مساعدت آنها بهره جسته ام؛ کمترین ادای دینی است که می توانم نسبت به آن بزرگواران داشته باشم.

از جناب آقای دکتر شکویی که از محضر ایشان علاوه بر اندوختن توشه علمی لازم برای انجام چنین تحقیقی، درس انسانیت و فروتنی علمی آموختم، بی نهایت سپاسگزارم.
از راهنماییها و مساعدت بی دریغ جناب آقای دکتر پرهیزگار بعنوان استاد مشاور و نیز مدیر محترم گروه جغرافیای این دانشگاه که همواره با گشاده رویی و سعه صدر گره گشای مسائل علمی و آموزشی بنده بوده اند، صمیمانه قدر دانی می نمایم.

از جناب آقای دکتر شکوهی که به دلیل اقامتشان در شهر مورد مطالعه، سهم عمده و ارزنده ای در به ثمر رسیدن این کار داشتند و در طول انجام این تحقیق با تیز بینی علمی کم نظیر در راهنمایی این جانب از هیچ مساعدتی دریغ نوزیدند، سپاس فراوان دارم.

از آقایان دکتر افتخاری و دکتر حافظ نیا که در تهیه و جهت دادن به طرح تحقیق مرا یاری فرمودند، تشکر می کنم.

از همه دوستان، همکاران، مسئولان محترم ادارات شهر سبزوار بویژه شهرداری و شورای محترم شهر و مردم خوب این شهر که در کسب اطلاعات و داده های مورد نیاز این تحقیق، همکاری موثریبا من داشتند، سپاسگزارم.

بالاخره انجام چنین پژوهشی نیازمند محیطی آرام و بی دغدغه بود که همسرم با صبر و متانت و فداکاری خود چنین محیطی را برایم فراهم نمود؛ از همراهی و همکاری او صمیمانه قدر دانی می -
کنم.

چکیده

شهر همچون موجودی زنده همواره در حال تحول و پویایی است. شکل‌گیری، تداوم حیات و تغییرات ظاهری بافت شهری و رشد و توسعه آن متأثر از مجموعه‌ای از عوامل و نیروهای طبیعی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و تکنولوژیکی است. این عوامل و نیروها که در طی زمان و همراه با تغییرات و پیشرفت‌های اجتماعی، اقتصادی و تکنولوژیکی تحول می‌یابند، با مکانیزم‌های متفاوت و در سطوح مختلف جهانی، ملی و محلی عمل نموده و ضمن تحمیل چهره و بافت جدیدی به کالبد فیزیکی شهر، زمینه تغییرات در محتوا و ساختارهای اجتماعی - اقتصادی آن را نیز فراهم می‌آورد. مسلماً شناخت وضع موجود و مشکلات فعلی شهر و پیش‌بینی تغییرات آتی آن در گرو شناخت این عوامل و نیروها و مکانیزم عمل آنهاست. با شناخت ایجاد شده می‌توان سیاست‌های مناسبی برای هدایت و کنترل عوامل و نیروهای تغییر دهنده شهر طراحی و اعمال نمود.

کشور ما در چند دهه اخیر شاهد رشد شتابان جمعیت شهری و تغییرات سریع و عمیق بافت کالبدی و ساخت اجتماعی شهرها به ویژه شهرهای بزرگ بوده است. این تحولات که به دنبال تحولات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی در مقیاس ملی ایجاد شده است، آنچنان وسیع و پر قدرت و سریع صورت گرفته که همه ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فضایی نواحی را تحت الشعاع قرار داده و در برخی زمینه‌ها مدیران و برنامه‌ریزان شهری را غافلگیر کرده است. بطوری که عدم امکان پاسخگویی به نیازهای جدید ناشی از این تحولات بویژه در شهرهای بزرگ آن را به یک مسئله تبدیل کرده است. یکی از پیامدهای فضایی این تحولات که ابعاد مسایل گریبانگیر شهرهای بزرگ را مضاعف کرده است، به هم خوردن تعادل در شبکه شهری و تضعیف نقش شهرهای میانی در نظام سلسله مراتب سکونتگاهی کشور است. با توجه به نقش مهم شهرهای میانی در تعادل بخشیدن به نظام شهری کشور، بررسی و تحلیل عوامل و مکانیزم‌های رشد این دسته از شهرها از ضرورت و اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌گردد.

بر حسب این ضرورت تحقیق حاضر در پی شناخت عوامل تاثیرگذار بر توسعه فیزیکی و ساخت اجتماعی - فضایی یکی از شهرهای میانی کشور - سبزوار - می‌باشد. سؤال اساسی که پاسخگویی به آن چهارچوب اصلی این تحقیق را مشخص می‌کند این است که گسترش فیزیکی و ساخت اجتماعی - فضایی شهر سبزوار در چند دهه اخیر عمدتاً تحت تاثیر چه عوامل و نیروهایی

قرار داشته و مکانیزم آن چگونه بوده است. در راستای این سؤال و به منظور تعیین مسیر و هدایت تحقیق فرضیه‌های زیر مطرح شده است.

۱- در چند دهه اخیر شهر سبزوار در الگوی قطاعی شکل و عمدتاً تحت تاثیر مهاجرت از روستا به شهر و تغییر الگوی مسکن توسعه یافته است؛

۲- عدم تعادل در بازار کار بین بخش‌های مختلف اقتصادی از یکطرف و بین شهر و حوزه‌های روستایی پیرامون از طرف دیگر باعث جذب جمعیت مهاجر و دگرگونی در ساخت اجتماعی، فضایی شهر گردیده است.

۳- در بعد از انقلاب اسلامی سیاست واگذاری زمین در سبزوار نقش مهمی در سرعت و تعیین جهت گسترش فیزیکی و تحول در ساخت اجتماعی - فضایی شهر داشته است.

برای تحلیل عدم تعادل در بازار کار از روش محاسبه بازار کار استفاده شده است. این روش برای تحلیل رابطه عرضه و تقاضای نیروی کار در سطوح منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای بکار می‌رود. این تکنیک ابتدا برای ۲۲ شهر میانی کشور (۱۰۰ تا ۲۵۰ هزار نفر) به تفکیک چهار دهه در فاصله زمانی ۷۵-۱۳۳۵ انجام شده، سپس با استفاده از روش تجزیه عاملی مهاجرپذیری و رشد جمعیت آنها در رابطه با تغییرات شاخص‌های بازار کار در دوره‌های مختلف مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. بالاخره با محاسبه تغییرات بازار کار شهر و نقاط روستایی و شهرستان مورد مطالعه و مقایسه آن در دوره‌های مختلف و نیز بررسی سایر عوامل، فرضیه‌های تحقیق مورد آزمون قرار گرفته است. نتایج و یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که:

۱- بین میزان مهاجرپذیری و رشد جمعیت شهرهای میانی و عدم تعادل در بازار نیروی کار آنها در هر دوره رابطه مستقیمی وجود دارد،

۲- روند تحولات مهاجرپذیری و رشد جمعیت شهرهای میانی در رابطه با تغییرات بازار کار آنها با جایگاه و شرایط ناحیه‌ای آنها رابطه معنی‌داری نشان نمی‌دهد. هماهنگی روند این تحولات با روند کلی آن در کشور بیانگر نقش مهم و مسلط تحولات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی در مقیاس ملی بر ابعاد اقتصادی و فضایی نواحی است.

۳- میزان مهاجریپذیری و رشد جمعیت شهر سبزوار در دوره‌های مختلف رابطه مستقیمی با میزان کمبود شغل در مناطق روستایی و اضافه شغل در شهر سبزوار دارد. و عمده مهاجرین وارد شده به شهر از روستاهای تابعه شهرستان سبزوار هستند.

۴- توسعه فیزیکی و تحولات ساخت اجتماعی - فضایی شهر در چند دهه اخیر علاوه بر تاثیرپذیری از مهاجرت از تغییر الگوی مسکن و سیاست‌های واگذاری زمین نیز متاثر بوده است. با توجه به نقش مهم سطوح عملکرد اداری - سیاسی در رشد شهری در ایران، برای تقویت شهرهای میانی در نظام شبکه شهری پیشنهاد می‌گردد هر شهر متناسب با جمعیت و جایگاه و نقش ناحیه‌ای خود از سطوح مناسب عملکردهای اداری برخوردار گردد. همچنین برای تعادل در نظام سکونتگاهی شهرستان مورد بررسی باید مراکز درجه دوم و فرعی (شهرهای کوچک و مراکز بخش) بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته و تقویت گردند.

واژه‌های کلیدی این پژوهش عبارتند از: سبزوار، توسعه فیزیکی، ساخت اجتماعی - فضایی، بازار نیروی کار، کمبود شغل و مهاجرت.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: طرح تحقیق	۳-۱۱
۱-۱- بیان مسئله و ضرورت انجام تحقیق	۴
۲-۱- اهداف و کاربردهای تحقیق	۸
۳-۱- سؤالات تحقیق	۹
۴-۱- فرضیه‌های تحقیق	۹
۵-۱- واژه‌ها و مفاهیم کلیدی بکار رفته در تحقیق	۱۰
۶-۱- مشکلات تحقیق	۱۱
۷-۱- سابقه تحقیق	۱۱
 فصل دوم: چهارچوب نظری و ادبیات موضوع تحقیق	 ۱۸-۸۴
۱-۲- مقدمه	۱۹
۲-۲- نظریه‌های اقتصادی مربوط به رشد شهری	۲۱
۱-۲-۲- اهمیت مطالعه شهر از دیدگاه اقتصادی	۲۱
۲-۲-۲- توسعه اقتصادی و رشد شهری	۲۴
۳-۲-۲- نظریه‌های اقتصادی رشد شهری	۲۵
۱-۳-۲-۲- نظریه پایه اقتصادی شهر	۲۷
۲-۳-۲-۲- نظریه رشد کنزین (تحلیل درآمد شهری)	۲۸
۳-۳-۲-۲- مدل‌های عرضه محور	۳۰
۳-۴-۲-۲- نظریه علیت چرخه‌ای و تجمعی	۳۱
۵-۴-۲-۲- نظریه تکاملی شهرها	۳۳
۳-۲-۳-۲- بازار نیروی کار و رشد شهری	۳۵
۱-۳-۲-۲- بازار نیروی کار از دیدگاه اقتصاددانان	۳۵
۲-۳-۲-۲- رویکرد جغرافیایی در تحلیل بازارهای کار محلی	۳۶
۳-۳-۲-۲- بازار نیروی کار شهری	۳۷
۴-۳-۲-۲- دسترسی به شغل در مناطق مختلف شهر	۳۹
۵-۳-۲-۲- دسترسی به مسکن و بازار کار	۴۰
۴-۲-۲- بازار زمین و مسکن و توسعه شهری	۴۱

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۴۱	۱-۴-۲- اهمیت زمین در توسعه شهری
۴۲	۲-۴-۲- مفهوم رانت و تخصیص زمین در بازار زمین و مسکن
۴۴	۳-۴-۲- بازیگران اصلی و عوامل مؤثر در بازار زمین و مسکن
۴۶	۴-۴-۲- مداخله دولت در بازار زمین و مسکن
۴۷	۵-۴-۲- سیاست‌ها و شیوه‌های مداخله دولت
۴۸	۶-۴-۲- عوامل مؤثر بر کاربری اراضی شهری
۵۲	۷-۴-۲- دسترسی و تعادل بین مشاغل - مسکن در مناطق مختلف شهر
۵۳	۸-۴-۲- تقاضا و دسترسی به مسکن، تحرک مسکونی و مهاجرت
۵۵	۵-۲- نظریه‌های مربوط به حرکات جمعیتی
۵۶	۱-۵-۲- نظریه‌های جامعه‌شناسی مهاجرت
۵۶	۱-۱-۵-۲- نظریات وابستگی مهاجرت از روستا به شهر
۵۷	۲-۱-۵-۲- مهاجرت به مثابه یک فرایند اجتماعی
۵۸	۲-۵-۲- نظریه‌های اقتصادی مهاجرت
۵۸	۱-۲-۵-۲- نظریه سرمایه انسانی و هزینه و فایده
۵۹	۲-۲-۵-۲- نظریه درآمد انتظاری
۶۰	۳-۵-۲- رهیافت سیستمی در مورد مهاجرت از روستا به شهر
۶۱	۴-۵-۲- مهاجرت از روستا به شهر و پیامدهای آن در مقصدهای شهری
۶۲	۱-۴-۵-۲- تأثیرات جمعیتی
۶۲	۲-۴-۵-۲- پیامدهای اقتصادی
۶۴	۳-۴-۵-۲- پیامدهای اجتماعی و فرهنگی
۶۵	۴-۴-۵-۲- بازتاب‌های فضایی
۶۶	۵-۵-۲- مهاجرت‌های داخلی در مقابل بازار کار شهری
۶۸	۶-۲- نظریه‌های مربوط به تحولات فیزیکی و ساخت داخلی شهرها
۶۸	۱-۶-۲- رشد شهری: توسعه بیرونی
۷۰	۱-۱-۶-۲- الگوهای توسعه بیرونی شهر
۷۱	۲-۱-۶-۲- عوامل مؤثر بر الگوهای رشد بیرونی شهر
۷۱	۱-۲-۱-۶-۲- عوامل اقتصادی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
..... عوامل فیزیکی ۲-۲-۱-۶۲	۷۲
..... عوامل مربوط به مالکیت و شکل زمین ۳-۲-۱-۶۲	۷۲
..... عوامل سیاسی ۴-۲-۱-۶۲	۷۲
..... حمل و نقل و ارتباطات ۵-۲-۱-۶۲	۷۳
..... توسعه بیرونی و تأثیرات آن بر ساخت داخلی شهر ۳-۱-۶۲	۷۳
..... رشد شهری: پویایی درون شهری ۲-۶۲	۷۵
..... عوامل و نیروهای پویایی ۱-۲-۶۲	۷۵
..... علایم پویایی فضای ساختمان شده شهری ۲-۲-۶۲	۷۶
..... تئوری کهنگی یا از حیز ارتفاع خارج شدن ۳-۲-۶۲	۷۷
..... عدم تحرک و تنگناهای پویایی درون شهری ۴-۲-۶۲	۷۸
..... فرایندهای اجتماعی و شکل فضایی شهر ۳-۶۲	۷۹
..... جدایی گزینی فضایی ۱-۳-۶۲	۸۰
..... نظریه‌های ساخت فضایی شهر ۴-۶۲	۸۱
..... ساخت دواير متحدالمركز ۱-۴-۶۲	۸۲
..... ساخت قطاعی شهر ۲-۶-۲	۸۳
..... ساخت چند هسته‌ای ۳-۴-۶۲	۸۳
..... جمع‌بندی و نتیجه‌گیری ۲-۷	۸۴
فصل سوم: روند شهرنشینی و شهرسازی در ایران ۸۷-۱۱۹	
..... مقدمه ۱-۳	۸۸
..... شهر و شهرنشینی در ایران قبل از اسلام ۲-۳	۸۹
..... شهرنشینی و شهرسازی در ایران دوره اسلامی ۳-۳	۹۰
..... مقطع اول: از ورود اسلام تا قرن هفتم ۱-۳-۳	۹۰
..... مقطع دوم: از حمله مغول تا دوره صفویه ۲-۳-۳	۹۱
..... مقطع سوم: شهرنشینی و شهرسازی در دوره صفویه تا اوایل دولت قاجار ۳-۳-۳	۹۱
..... مقطع چهارم: شهرنشینی در دوره قاجار ۴-۳-۳	۹۲
..... آغاز تحول در روند شهرنشینی و شهرسازی ایران از آغاز قرن حاضر ۴-۳	۹۳

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹۴	۳-۴-۱- دوره اول: رشد بطنی شهرنشینی (۱۳۰۴-۱۳۴۲)
۹۴	۳-۴-۱-۱- مرحله اول شهر و شهرنشینی در دوره ۱۳۲۰-۱۳۰۴
۹۶	۳-۴-۱-۲- مرحله دوم شهر و شهرنشینی در دوره ۱۳۳۲-۱۳۲۰
۹۸	۳-۴-۱-۳- مرحله سوم: ۱۳۴۲-۱۳۳۲ (آغاز فرایند شهری شدن کشور)
۱۰۰	۳-۴-۲- دوره دوم: ۱۳۴۲ تا به امروز (رشد شتابان شهری)
۱۰۰	۳-۴-۲-۱- رشد شتابان شهرنشینی در ایران در مقطع قبل از انقلاب (۱۳۵۷-۱۳۴۲)
۱۰۱	۳-۴-۲-۲- روند شهرنشینی و برنامه‌ریزی شهری در ایران بعد از انقلاب (۱۳۵۷ تا به امروز)
۱۰۲	۳-۴-۲-۲-۱- مقطع اول (۱۳۶۷-۱۳۵۷): ادامه رشد شتابان شهرنشینی
۱۰۳	۳-۴-۲-۲-۲- تحولات بازار کار و مهاجرت از روستا به شهر در دوره ۱۳۶۵-۱۳۵۵
۱۰۴	۳-۴-۲-۲-۳- ادامه و تشدید رشد سریع شهرنشینی و شهرگرایی در دهه اول انقلاب
۱۰۵	۳-۴-۲-۲-۴- سیاست‌ها و قوانین مربوط به زمین و توسعه شهری در بعد از انقلاب
۱۰۵	۳-۴-۲-۲-۴-۱- سیاست زمین شهری
۱۰۷	۳-۴-۲-۲-۴-۲- ارزیابی سیاست‌های زمین‌شهری در بعد از انقلاب و نقش آن در توسعه شهری
۱۰۸	۳-۴-۲-۲-۴-۳- سیاست ایجاد شهرهای جدید در بعد از انقلاب
۱۱۰	۳-۴-۲-۲-۴-۴- مقطع دوم (۱۳۸۰-۱۳۶۷): کاهش نسبی رشد شهری
۱۱۱	۳-۴-۲-۲-۴-۵- تحولات جمعیتی و بازار کار در فاصله ۷۵-۱۳۶۵
۱۱۳	۳-۴-۲-۲-۴-۶- کند شدن آهنگ سریع رشد شهری و تغییرات کالبدی شهر در دهه دوم انقلاب
۱۱۴	۳-۴-۳- ویژگی‌های شبکه شهری ایران و تحولات آن در فاصله سال‌های ۳۵ تا ۷۵
۱۱۴	۳-۴-۳-۱- شبکه شهری ایران در قبل از انقلاب
۱۱۶	۳-۴-۳-۲- تحولات شبکه شهری ایران در بعد از انقلاب
۱۱۹	۳-۵- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
فصل چهارم: چهارچوب مفهومی و روش‌شناسی تحقیق ۱۲۱-۱۳۵	
۱۲۱	۴-۱- ملاحظات تنوریکی در انتخاب روش تحقیق
۱۲۵	۴-۲- روش و مراحل تحقیق
۱۲۷	۴-۳- روش و ابزار گردآوری اطلاعات
۱۲۸	۴-۴- جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۲۹	۵-۴-۵- روش‌های تجزیه و تحلیل اطلاعات
۱۳۰	۴-۵-۱- روش محاسبه بازار نیروی کار
۱۳۲	۴-۵-۲- روش تجزیه عاملی
۱۳۵	۴-۵-۳- دسته‌بندی مشاهدات
فصل پنجم: بررسی وضع موجود و روند تحولات شهری سبزوار ۱۹۰-۱۳۶	
۱۳۷	۵-۱- مقدمه
۱۳۷	۵-۲- موقعیت ناحیه‌ای سبزوار
۱۳۸	۵-۲-۱- ویژگی‌های جغرافیایی شهرستان سبزوار
۱۳۸	۵-۲-۱-۱- جغرافیای طبیعی
۱۴۲	۵-۲-۱-۲- جغرافیای انسانی
۱۴۵	۵-۲-۱-۳- توان‌ها و تنگناهای طبیعی و اقتصادی ناحیه
۱۴۶	۵-۳- بررسی وضع موجود شهر سبزوار
۱۴۶	۵-۳-۱- مقر طبیعی شهر
۱۴۷	۵-۳-۲- موقعیت ارتباطی
۱۴۸	۵-۳-۳- سبزوار در سلسله مراتب شهری خراسان و کشور
۱۴۹	۵-۳-۴- ویژگی‌های جمعیتی
۱۴۹	۵-۳-۵- ساختار اقتصادی و کارکردهای کنونی شهر
۱۵۰	۵-۳-۱- تعیین پایه اقتصادی شهر
۱۵۲	۵-۳-۶- پیکربندی و خصوصیات کالبدی شهر
۱۵۲	۵-۳-۶-۱- بافت شهر
۱۵۴	۵-۳-۶-۲- منطقه‌بندی کالبدی شهر و انواع کاربری‌ها
۱۵۸	۵-۳-۷- منطقه‌بندی اجتماعی شهر
۱۶۰	۵-۴- روند شهرنشینی و تحولات فیزیکی و ساخت اجتماعی - فضایی سبزوار
۱۶۰	۵-۴-۱- دلایل و سابقه سکونت‌گزینی شهر سبزوار در قبل از اسلام
۱۶۲	۵-۴-۳- بافت کالبدی شهر سبزوار قبل از ۱۳۰۰ هـ. ش.
۱۶۵	۵-۵- آغاز دوره جدید شهرنشینی و مراحل رشد شهری سبزوار

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۶۵	۱-۵-۵- دوره اول: ۱۳۴۵-۱۳۰۰ (رشد آرام شهری)
۱۶۵	۱-۱-۵-۵- مهاجرت و رشد جمعیت شهر
۱۶۶	۲-۱-۵-۵- تغییرات ساخت اشتغال
۱۶۷	۳-۱-۵-۵- توسعه فیزیکی و تغییرات ساخت کالبدی
۱۶۹	۴-۱-۵-۵- ساخت اجتماعی - فضایی شهر
۱۷۰	۲-۵-۵- دوره دوم: رشد سریع شهرنشینی (۱۳۶۵-۱۳۴۵)
۱۷۱	۱-۲-۵-۵- مرحله اول: رشد سریع جمعیت شهری سبزوار در قبل از انقلاب (۱۳۴۵-۵۷)
۱۷۱	۱-۱-۲-۵-۵- مهاجرت و رشد جمعیت شهری
۱۷۱	۲-۱-۲-۵-۵- تغییرات ساخت اشتغال
۱۷۴	۳-۱-۲-۵-۵- توسعه فیزیکی و تغییرات ساخت کالبدی
۱۷۵	۴-۱-۲-۵-۵- منطقه‌بندی و ساخت اجتماعی - فضایی شهر
۱۷۶	۲-۲-۵-۵- مرحله دوم: رشد شهری سریع سبزوار در بعد از انقلاب (۱۳۶۵-۱۳۵۷)
۱۷۶	۱-۲-۲-۵-۵- رشد جمعیت و مهاجرت
۱۷۷	۲-۲-۲-۵-۵- تغییرات ساخت اشتغال
۱۷۹	۳-۲-۲-۵-۵- عملکرد سازمان زمین شهری سبزوار در دهه اول انقلاب
۱۸۰	۴-۲-۲-۵-۵- توسعه فیزیکی و ساخت اجتماعی - فضایی شهر
۱۸۱	۳-۵-۵- رشد شهری سبزوار در دوره سوم: ۱۳۸۰-۱۳۶۵ (کاهش مجدد رشد شهری)
۱۸۱	۱-۳-۵-۵- رشد جمعیت و مهاجرت
۱۸۲	۲-۳-۵-۵- تغییرات ساخت اشتغال
۱۸۴	۳-۳-۵-۵- توسعه فیزیکی و ساخت اجتماعی - فضایی
۱۸۴	۱-۳-۳-۵-۵- بافت‌های حومه‌ای و مناطق شبیه حاشیه‌نشین
۱۸۶	۲-۳-۳-۵-۵- شکل‌گیری بافت ناپیوسته
۱۸۹	۶-۵- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
فصل ششم: بررسی و تحلیل تحولات جمعیتی و تغییرات بازار نیروی کار شهرهای میانی کشور	
۱۹۲-۲۳۹	در چند دهه اخیر
۱۹۳	۱-۶- مقدمه